

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 К 004699 18 Кж 6
Бања Лука, 26.02.2019. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптужених Д.П., З.Г. и Д.Г., због кривичног дјела изнуда из члана 232. став 3. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама оптуженог Д.Г. и његовог браниоца, адвоката Ј.Г. из Д., те бранилаца оптуженог Д.П., адвоката М.Н. из Д. и оптуженог З.Г., адвоката Г.Н. из Д., изјављеним против пресуде Окружног суда у Добоју број 13 0 К 004699 18 К од 31.7.2018. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали оптужени Д.П. и З.Г., те бранилац оптуженог З.Г., адвокат Г.Н. из Д., а у одсуству, уредно обавијештених републичког јавног тужиоца, оптуженог Д.Г., те бранилаца оптужених Д.П. и Д.Г., донио је дана 26.02.2019. године,

ПРЕСУДУ

Одбацује се, као недопуштена, жалба браниоца оптуженог Д.Г., док се жалбе оптуженог Д.Г., те бранилаца оптужених Д.П. и З.Г., одбијају, као неосноване, и потврђује пресуда Окружног суда у Добоју број 13 0 К 004699 18 К од 31.7.2018. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Добоју број 13 0 К 004699 18 К од 31.7.2018. године, оглашени су кривим оптужени Д.П., З.Г. и Д.Г., због кривичног дјела изнуда из члана 232. став 3. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 64/17, у даљем тексту: КЗ РС), те осуђени, и то оптужени Д.П. на казну затвора у трајању од 3 (три) године и 6 (шест) мјесеци, оптужени З.Г. на казну затвора у трајању од 4 (четири) године, а оптужени Д.Г. на казну затвора у трајању од 3 (три) године. На основу члана 59. став 1. КЗ РС, у изречене казне затвора, урачунато је вријеме проведено у притвору и то оптуженом Д.П. од 25.10.2017. године, па надаље, а оптуженом З.Г. од 26.10.2017. године, па надаље. На основу члана 82. став 2. КЗ РС, оптуженом Д.П. је изречена мјера безбједности одузимања предмета-један метални чекић са дрвеном дршком, као предмет употребљен за извршење кривичног дјела. На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике

Српске“, број: 53/12, са измјенама, у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени су обавезани да накнаде трошкове кривичног поступка, у износу који ће бити одређен посебним рјешењем.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили оптужени Д.Г. и његов бранилац, адвокат Ј.Г. из Д., те браниоци оптужених Д.П., адвокат М.Н. из Д. и оптуженог З.Г., адвокат Г.Н. из Д.

Оптужени Д.Г. је жалбу изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, те погрешно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење. Његов бранилац, адвокат Ј.Г. из Д. је жалбу изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе.

Бранилац оптуженог Д.П., адвокат М.Н. из Д. је жалбу изјавила због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, одлуке о кривичној санкцији и трошковима кривичног поступка, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или пресуда преиначи и оптужени блаже казни, те ослободи обавезе плаћања трошкова кривичног поступка.

Бранилац оптуженог З.Г., адвокат Г.Н. из Д. је жалбу изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, те погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Аргументима изнесеним у образложењу жалби, указује се на бројне облике битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. и 2. ЗКП РС. Указује се на противријечност изреке пресуде и разлога о одлучним чињеницама, првенствено постојању претходног договора оптужених за извршење дјела, те изостанак разлога о одлучним чињеницама, које се односе на оцјену вјеродостојности противријечних доказа, са једне стране исказа оштећеног, те са друге исказа оптужених, посебно у дијелу утврђена средства повређивања оштећеног и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Садржана је и тврдња да је побијана пресуда, у одлучујућој мјери, заснована на исказу оштећеног, да је тај исказ, без икакве критичности и повезаности са другим доказима, прихваћен као вјеродостојан, а да су у том правцу изостали разлози у побијаној пресуди, чиме се, у једном дијелу указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке г) и к) ЗКП РС, а у другом, на ту повреду из члана 311. став 2. у вези са чланом 295. став 2. ЗКП РС. У оквиру истог жалбеног основа битне повреде одредаба кривичног поступка, указује се на повреду из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС, и то аргументима из жалби браниоца оптуженог З.Г., тврдњом да је пресуда заснована на незаконитом

доказу. Оспорава се и правилност оцјене доказа и тиме правилност чињеничне основе побијане пресуде, па се на истим аргументима заснива тврдња о повреди Кривичног закона, првенствено у односу на правну квалификацију дјела.

Сједница вијећа је одржана у смислу одредбе члана 318. став 1. и 2. ЗКП РС (Закон о измјенама и допунама Закона о кривичном поступку Републике Српске „Службени гласник Републике Српске“, број: 91/17), те става 4. истог закона, у одсуству, уредно обавјештених републичког јавног тужиоца, оптуженог Д.Г., те бранилаца оптужених Д.П. и Д.Г.. У сједници вијећа, бранилац оптуженог З.Г. је изложио жалбу, остајући у цјелости код изнесених приговора и приједлога, које излагање је подржао оптужени Г. Оптужени Д.П. је изјавио да подржава жалбу, коју је изјавио његов бранилац.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, те по службеној дужности да ли је на штету оптужених повријеђен Кривични закон, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Бранилац оптуженог Д.Г., адвокат Ј.Г. из Д., је доставио суду поднесак, дана 24.9.2018. године, у којем је навео да одустаје од жалбе, коју је изјавио против првостепене пресуде Округног суда у Добоју број 13 0 К 004699 18 К од 31.7.2018. године, којом је оптужени Д.Г. оглашен кривим због кривичног дјела изнуда из члана 232. став 3. КЗ РС и осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године, обзиром да је оптужени лично изјавио жалбу против наведене пресуде. Слиједом наведеног, те примјеном члана 326. ЗКП РС, овај суд је жалбу браниоца оптуженог Д.Г., одбацио, као недопуштену.

Нису основани приговори из жалбе оптуженог Д.Г., изнесени у прилог тврдњи да је изрека побијане пресуде неразумљива и противријечна датим разлозима, а у дијелу одређених одлучних чињеница да не садржи разлоге и тиме захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Наиме, чињенични опис радњи извршења, онако како је дат у изреци побијане пресуде, потпуно је јасан и садржи све битне елементе бића кривичног дјела, за које су оптужени оглашени кривим том пресудом. Такав опис радњи оптужених, са чињеничним описом њихових појединачних радњи у оквиру заједничког дјеловања, јасно одређује свјесну и вољну компоненту умишљајног поступања, па тиме и облик саучесништва. Овако конципирана изрека у свему је усаглашена са разлозима датим у образложењу те пресуде, за све одлучне чињенице на којима је заснован закључак о кривици оптужених за почињено кривично дјело, па и оне у погледу употребљеног металног чекића од стране оптуженог З.Г., као средства повређивања оштећеног Н.Д., те субјективног односа оптуженог Д.Г. према дјелу, ради чега су без основа аргументи из ових жалби, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Надаље, супротно приговорима из жалби оптуженог Д.Г., те бранилаца оптужених Д.П. и З.Г., у оцјени противријечних доказа, у смислу одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС и то исказа оштећеног Н.Д. и оптужених, дати су образложени разлози, а затим су ти докази оцијењени појединачно и у међусобној повезаности, како то обавезује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Ради тога су без основа аргументи из жалби, којима се, у једном дијелу указује на изостанак разлога о одлучним чињеницама и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) у вези са чланом 304. став 7. ЗКП РС, а у другом на повреду права на одбрану кроз повреду принципа једнакости и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) у вези са чланом 14. став 2. ЗКП РС.

Надаље, нису основани аргументи из жалбе браниоца оптуженог З.Г., у прилог тврдњи да је побијана пресуда заснована на исказу оптуженог Д.П., који је дао у својству осумњиченог у истрази, као незаконитом доказу, те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. Наиме, из образложења побијане пресуде, произилази да је, у конкретном предмету, приликом свједочења оптуженог Д.П. на главном претресу, кориштен његов исказ дат на записник у МУП РС, ПС Добој 1, број 14-01/2-315/17 од 25.10.2017. године, а према садржају тог записника и свих поука о његовим правима, произилази да је осумњичени упозорен у складу са одредбама члана 143. ЗКП РС, те да је записник, без примједби потписао. Слиједом наведеног, без основа су, са аспекта законитости у смислу одредбе члана 143. став 6. ЗКП РС, аргументи из ове жалбе да је тај записник сачињен прије него што је донесена наредба о спровођењу истраге, те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС.

Надаље, у конкретном случају, у записник о претресу превозног средства, које је користио оптужени Д.П., МУП РС, Управа за организовани и тешки криминалитет, број 03/1-261/17 од 10.8.2017. године и потврди о привременом одузимању предмета, МУП РС, Управа за организовани и тешки криминалитет, број 03/1-37/17 од 10.8.2017. године, детаљно су наведени и описани предмети, који су привремено одузети од оптуженог (по врсти, карактеристикама), а ради се о металном чекићу са дрвеном дршком, који записник је, без примједби својеручно потписао оптужени, као и свједоци који су присуствовали том претресу, ради чега, супротно аргументима из жалбе браниоца оптуженог З.Г., није ни постојала обавеза тужиоца да, у смислу одредебе члана 135. став 1. ЗКП РС, одржи рочиште за отварање и преглед привремено одузетих предмета, обзиром да такву обавезу прописује само одредба члана 132. став 2. ЗКП РС, дакле, ако попис предмета није могућ (предмети и документација ће се ставити у омот и запечатити).

Обзиром да се, према наводима из жалби оптуженог Д.Г., те бранилаца оптужених Д.П. и З.Г., битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, везују за битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. истог закона, то је овај суд, кроз оцјену неоснованости тих приговора,

утврдио да нису основани ни приговори о почињеним повредама из члана 311. став 2. ЗКП РС.

Надаље, чињенична утврђења побијане пресуде, супротно приговорима који су изнесени у овим жалбама, по оцјени овог суда су потпуна и правилна. Заснована су на доказима изведеним на главном претресу, који су изнесени у образложењу побијане пресуде, те оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС.

Таквим приступом у оцјени доказа изведен је и коначан, а по оцјени овог суда, правилан закључак да су оптужени, на начин описан у изреци побијане пресуде починили кривично дјело изнуда из члана 232. став 3. КЗ РС.

Наиме, у побијаној пресуди су детаљно изнесени садржаји изведених доказа како субјективне, тако и објективне природе, те, савјесно оцјењени. Са аспекта вјеродостојности, правилно су оцијењени искази оштећеног и оптужених, те оптуженог Д.П. из истраге, у дијелу у којем је потврдио да је видио да је оптужени З.Г. ударио оштећеног металним чекићем у предјелу главе и да је оштећени крварио. Правилно је оцијењен, исказ Д.П. из истраге и са главног претреса у дијелу измјене исказа (средство повређивања оштећеног), те искази свих оптужених, који су, у другим битним чињеницама сагласни са исказом оштећеног, и то у временском и просторном слиједу догађаја, од њиховог доласка у стан оптуженог Д.П., па све до одласка на бензиску пумпу П. у Д., на коју је, по позиву оштећеног, новац донио његов зет Ц.Л., и преузимања новца од стране оптуженог Д.Г., по захтјеву оптуженог З.Г., а дијела новца и од стране оптуженог Д.П..

Са посебном пажњом је побијана пресуда (страна 19. и 20.), оцијенила доказе и дала разлоге за закључак о улози оптуженог Д.Г. у критичном догађају, обзиром да, према сагласним исказима оштећеног и оптужених, он није непосредно примјенио силу у изнуђивању новца од оштећеног. Наиме, оптужени Д.Г. не спори да је заједно са оптуженим З.Г. дошао у стан оптуженог Д.П., не оспорава ни чињеницу да је био у том стану све док га оптужени З.Г. није напустио, да је видио да оштећени има повреду на глави и да крвари, да се оштећени заједно са оптуженим Д.П. одвезао возилом оптуженог З.Г., које је било паркирано испред зграде у којој се налази Паљићев стан, да му је, управо, оптужени Г. предао кључеве од тог возила, те да је, у договору са оптуженим З.Г., отишао на бензинску пумпу П. у Д., те од оштећеног преузео 500 Еура и да је тај новац касније предао оптуженом З.Г., а Гргић њему 100 Еура, што потврђује правилност закључка побијане пресуде, да је и оптужени Д.Г., био свјестан да на тај начин, заједно са оптуженима Д.П. и З.Г., учествује у изнуђивању новца од оштећеног и да је и хтио извршење тог дјела.

Имајући у виду напријед утврђене чињенице, овај суд прихвата, као ваљано образложење да су у радњама оптужених, ближе описаним у изреци првостепене пресуде, садржана сва обиљежја кривичног дјела изнуда из члана 232. став 3. КЗ РС и да су оптужени заједно, као саизвршиоци, учествовали у његовом извршењу,

да су оптужени Д.П. (са неколико шамара) и З.Г. (са металним чекићем), у П. стану у којем је био и оптужени Д.Г., директно примјенили силу, те од оштећеног одузели путничко возило, како би га принудили да им донесе новац, док је оптужени Д.Г. предао оптуженом Д.П. возило оптуженог З.Г., којим су П. и оштећени дошли на пумпу, те на крају сам и преузео новац од оштећеног који је донио његов зет Ц.Л., што потврђује закључак о свјесној и вољној компоненти умишљајног поступања оптуженог Д.Г.

Стога, правилно првостепени суд утврђује и даје ваљане разлоге да је предметно дјело резултат заједничког дјеловања оптужених и да су, у његовом извршењу, оптужени као саизвршиоци, поступали са директним умишљајем.

Потпуно и правилно је утврђено чињенично стање, и у дијелу који се односи на употребу силе и средства повређивања оштећеног, при чему је, од стране оптуженог З.Г., кориштено и опасно средство, метални чекић, који је пронађен у његовом возилу (и папирне марамице са траговима који асоцирају на крв) и привремено одузет на основу потврде о привременом одузимању МУП РС, ПУ Д. број 14/02-1-1-230-517/17 од 25.10.2017. године, а које возило је, критичне прилике користио оптужени Д.П. (видео снимак надзорне камере са пумпе) и наведену потврду без примједби потписао. Кориштење наведеног опасног средства у извршењу дјела (поред неколико шамара које је оштећеном задао оптужени Палић), потврђује и налаз и мишљење вјештака медицинске струке др Љ.Ц., исказ оштећеног, те исказ оптуженог Д.П. из истраге. Слиједом наведеног, без основа су аргументи из жалбе бариоца оптуженог З.Г., којима се оспорава правилност утврђења ове одлучне чињенице, па тиме, у оквиру приговора правилности примјене Кривичног закона, оспорава постојање квалификаторне околности предметног кривичног дјела.

Слиједом наведеног, овај суд налази да је на потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању правилно примјењен Кривични закон, када су радње оптужених, чињенично описане у изреци побијане пресуде, квалификоване као кривично дјело изнуда из члана 232. став 3. КЗ РС.

Овај суд је испитао побијану пресуду у одлуци о кривичној санкцији, у вези са жалбом бариоца оптуженог Д.П., а жалбе оптуженог Д.Г. и бариоца оптуженог З.Г. у смислу одредбе члана 316. ЗКП РС, налазећи да је првостепени суд, приликом одмјеравања казне, у складу са одредбом члана 52. став 1. КЗ РС, дао правилан значај свим утврђеним околностима, које су од значаја за висину казне.

Правилно је првостепени суд цијенио олакшавајуће околности, детаљно образложене у побијаној пресуди, за сваког од оптужених појединачно, те значај њихових личних и породичних прилика, а у односу на оптуженог Г., његову улогу у извршењу дјела обзиром да није непосредно примјенио силу и тиме испољио мањим степен кривичне одговорности. Правилно је првостепени суд цијенио и чињеницу да су оптужени више пута осуђивани, а оптужени З.Г. и за исто дјело. Те

отежавајуће околности, по оцјени овог суда, не оправдавају изрицање мање казне затвора од оне која је изречена побијаном пресудом, и то оптуженом Д.Г., као минимум прописане казне за предметно кривично дјело (казна затвора 3 године), а оптуженим Д.П. (казна затвора 3 године и 6 мјесеци) и З.Г. (казна затвора 4 године), сразмјерно улогама у извршењу дјела. Те казне, изречене побијаном пресудом, по оцјени овог суда, представљају потребну мјеру казне, првенствено са аспекта њене индивидуализације, те сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 41. став 3. КЗ РС.

Одлуку о трошковима кривичног поступка, првостепени суд је донио на основу правилне примјене одредбе члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 2. тачке а), е) и ж) ЗКП РС. Како у жалби браниоца оптуженог Д.П., а нити у поступку пред првостепеним судом, одбрана није пружила доказе да би плаћањем трошкова кривичног поступка било доведено у питање издржавање оптужених или лица које су дужни да издржавају, то није било услова да се, у смислу одредбе члана 99. став 4. ЗКП РС, оптужени ослободи обавезе плаћања трошкова кривичног поступка, наведених као у изреци побијане пресуде.

Из наведених разлога и на основу одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић